

Кафедра юридичної психології

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«Філософські проблеми психології»

Статус дисципліни:	обов'язкова
Рівень вищої освіти:	другий (магістерський)
Ступінь вищої освіти:	магістр
Галузь знань:	С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»
Спеціальність:	С4 «Психологія»
Освітня програма:	«Психологія» (поліцейські)
Форма здобуття вищої освіти:	заочна
Мова навчання:	українська
Форма підсумкового контролю:	залік

Кудерміна Олена Іванівна , доктор психологічних наук, професор, професор кафедри юридичної психології; https://orcid.org/0000-0002-4959-7413	
Контактний телефон:	063-282-85-16
Електронна адреса:	k015@navs.edu.ua
Дні консультацій: <u>Очні</u> : відповідно до окремого графіка кафедри (робоче місце – ауд. 326) <u>Онлайн</u> : електронна пошта або посилання в ZOOM, пн–пт з 9:00 до 16:00 Сторінка дистанційного курсу: https://osvita.navs.edu.ua/md/course/view.php?id=568	

1. Стислий опис навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Філософські проблеми психології» є формування у здобувачів вищої освіти системи знань про філософсько-методологічні засади психологічної науки, розвиток здатності до філософської рефлексії та критичного аналізу теоретичних, методологічних, світоглядних і

етичних проблем сучасної психології, уміння застосовувати філософську методологію у професійній діяльності психолога, а також формування високого рівня фахової культури та свідомої громадянської позиції.

Тривалість – 3 кредити ЄКТС, загальна кількість годин – 90; рік навчання – 1-й, семестр – 1-й.

заочна: годин аудиторних – 14 (лекції – 4, семінарські заняття – 10); самостійна робота – 76.

Форми та методи навчання: заочна форма навчання. Види занять: лекції, семінарські заняття, самостійна робота. Методи навчання: проблемна лекція, лекція-дискусія, лекція-візуалізація; семінар-дискусія, сократичний діалог, «мозковий штурм», дебати; аналіз філософських і психологічних першоджерел; аналіз проблемних ситуацій та етичних дилем; робота в малих групах; метод навчальних проєктів; дистанційні технології (Moodle, відеоконференції).

Поточний контроль: проводиться на семінарських заняттях у формі усного та письмового опитування, участі в дискусії, розв'язання проблемних завдань, презентації результатів групової роботи, тестування, а також шляхом перевірки обов'язкових завдань самостійної роботи.

Підсумковий контроль – залік (за результатами аудиторної та самостійної роботи). Застосовується 100-бальна накопичувальна шкала оцінювання, а також національна шкала («зараховано», «не зараховано») та шкала ЄКТС (А, В, С, D, E, F).

Препреквізити (Prerequisite) в межах освітньої програми не передбачено (дисципліна вивчається в I семестрі першого року навчання); вивчення ґрунтується на результатах навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти з філософії, загальної психології та історії психології.

Постреквізити (Postrequisite): ОК 07 «Методологія наукової діяльності».

2. Перелік компетентностей, які забезпечує навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
для здобувачів ступеня вищої освіти магістра зі спеціальності С4 «Психологія»	
ПР1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій. ПР4. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій. ПР7. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях. ПР9. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності. ПР11. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і	ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК5. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності. ЗК6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). СК1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та / або практики. СК7. Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій

методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.	професійної діяльності. СК9. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.
--	---

Після вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти здатні продемонструвати:

знання предмета, методів і категоріального апарату філософії психології; теоретико-методологічних засад сучасної філософії науки; теоретичних, методологічних та аксіологічних проблем філософії психології; світоглядно-методологічних засад сучасних психологічних шкіл, напрямів і концепцій; етичних засад психологічного дослідження та практики;

уміння аналізувати тенденції розвитку філософської методології щодо проблем сучасної психології; застосовувати принципи філософського аналізу світоглядно-методологічних проблем психології; виявляти світоглядні засади психологічних концепцій і методів; розв'язувати етичні дилеми професійної діяльності; аргументовано відстоювати власну позицію у фаховій дискусії;

навички критичного, системного та рефлексивного мислення, аргументованого усного й письмового викладу позиції, толерантної взаємодії, самоорганізації, відповідального використання цифрових інструментів (зокрема штучного інтелекту) з дотриманням академічної доброчесності.

3. Перелік компетентностей, розвитку яких сприяє вивчення навчальної дисципліни:

- здатність до філософської рефлексії та світоглядного самовизначення;
- здатність усвідомлювати соціальну значущість професії психолога та її роль у сучасному суспільстві;
- здатність критично мислити, аналізувати, узагальнювати й оцінювати інформацію;
- здатність генерувати нові ідеї та нестандартно підходити до розв'язання проблем;
- здатність зрозуміло й аргументовано формулювати думки в усній і письмовій формі, вести фахову дискусію;
- здатність поважати різноманітність поглядів, культур і світоглядних позицій;
- здатність дотримуватися принципів академічної доброчесності, професійної етики психолога, етичних стандартів та конфіденційності;
- здатність відповідально та прозоро використовувати цифрові інструменти, зокрема штучний інтелект;
- здатність до самоосвіти, саморозвитку та навчання впродовж життя.

4. Структура навчальної дисципліни та тематика навчальних занять

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи в розрізі тем
------------	------------	---

Тема 1. Предмет, завдання і роль філософії психології в суспільстві	Лекція (2 год): проблемна лекція з мультимедійною презентацією. Семінарське заняття № 1 (2 год): усне опитування; дискусія та обговорення проблемних питань; робота з першоджерелами.	Опрацювання питань для самостійного вивчення (22 год). Систематизація теоретичного матеріалу: конспект, схема категоріального апарату (завдання 1). Аналітичний огляд 3–5 джерел (завдання 2).
Тема 2. Філософсько-психологічний зміст феномену особистості, свідомості та діяльності	Лекція (2 год): лекція-дискусія. Семінарські заняття № 2–3 (4 год): усне опитування; порівняльний аналіз філософських і психологічних підходів; обмін думками, аргументація власної позиції.	Опрацювання питань для самостійного вивчення (32 год). Аналітичне / проблемне завдання: філософсько-психологічне есе (завдання 3).
Тема 3. Філософські проблеми основних напрямів сучасної психології	Семінарські заняття № 4–5 (4 год): усне опитування; аналіз філософських засад психологічних напрямів; семінар-дискусія з аналізом етичної дилеми професійної діяльності.	Опрацювання питань для самостійного вивчення (22 год). Практичне професійно орієнтоване завдання (завдання 4). Індивідуальне аналітико-практичне завдання (завдання 5).

Обов'язкові завдання самостійної роботи (5 завдань) оцінюються в сумі до 20 балів: завдання 1 – до 2 балів, завдання 2 і 3 – до 4 балів, завдання 4 і 5 – до 5 балів. Орієнтовна тематика та вимоги до завдань наведені в розділі 5 робочої програми навчальної дисципліни. Курсові роботи (проекти) з дисципліни навчальним планом не передбачені; інших індивідуальних завдань, крім зазначених, викладач не вимагає.

5. Основні інформаційні джерела

1. Євдокімова О. О. Історія психології : навч. посіб. 2-ге вид., допов. Харків : Константа, 2020. 320 с.
2. Карпенко З. С. Аксіологічна психологія особистості : монографія. 2-ге вид., переробл. і доповн. Івано-Франківськ : ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», 2018. 720 с.
3. Махній М. М. Історія психології : навч. посіб. Київ : Слово, 2016. 472 с.
4. Романовський О. Г., Михайліченко В. Є., Грець Л. М. Філософія психології : навч. посіб. Харків : НТУ «ХП», 2016. 320 с.
5. Соціальна філософія : навч. посіб. для самост. роботи аспірантів [Електронний ресурс] / В. О. Ананьїн, В. В. Горлинський, О. О. Пучков, О. В. Уваркіна ; за ред. В. О. Ананьїна. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 299 с.
6. Токарева Н. М. Історія психології: від витоків до епохи Просвітництва : підручник. Ч. 1. Кривий Ріг : Вид. Р. А. Козлов, 2022. 384 с.

7. Філософія науки : підручник / І. Добронравова, Л. Сидоренко, В. Чуйко та ін. ; за ред. І. Добронравової. Київ, 2018.

8. Філософія психології: тексти : хрестоматія для студентів психологічних спеціальностей / уклад. Ю. Л. Горбенко, Ю. О. Клименко, В. Ф. Моргун. Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2017. 402 с.

9. Шепетяк О., Шепетяк О. Філософія : підручник. Львів : Місіонер, 2020. 784 с.

10. Stanford Encyclopedia of Philosophy. URL: <https://plato.stanford.edu>

6. Технічне обладнання та програмне забезпечення навчальної дисципліни

- пакет програмних продуктів Microsoft Office;
- мультимедійні засоби, комп'ютер / ноутбук /, інтерактивні дошки;
- система дистанційного навчання НАВС Moodle (<https://dn.navs.edu.ua>), сервіси відеоконференцій (Zoom, Google Meet).

7. Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

Політика щодо термінів виконання та перескладання: здобувачі вищої освіти зобов'язані виконувати всі види навчальних робіт у терміни, визначені робочою програмою навчальної дисципліни, силабусом та графіком освітнього процесу Національної академії внутрішніх справ. Завдання самостійної роботи подаються не пізніше ніж за 7 днів до заліку; завдання, подані з порушенням строку без поважних причин, оцінюються зі зниженням на 1 бал. Перескладання підсумкового контролю здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в Національній академії внутрішніх справ та інших нормативних актів Академії.

Політика щодо академічної доброчесності: учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися принципів академічної доброчесності, визначених Законами України «Про вищу освіту», «Про академічну доброчесність» та Кодексом академічної доброчесності Національної академії внутрішніх справ. Не допускаються академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, використання недозволених джерел інформації під час контрольних заходів, а також будь-які інші прояви академічної недоброчесності. Інструменти штучного інтелекту можуть використовуватися лише як допоміжний засіб із обов'язковим декларуванням способу їх використання; подання згенерованого тексту як власного не допускається. Порушення принципів академічної доброчесності тягне за собою відповідальність відповідно до чинного законодавства України та внутрішніх нормативних документів НАВС.

Політика щодо відвідування: відвідування навчальних занять є обов'язковим відповідно до вимог організації освітнього процесу в Національній академії внутрішніх справ. Теми дисципліни не стосуються заходів безпеки при застосуванні поліцейських заходів примусу, тому відпрацювання «незадовільних» оцінок і пропущених занять не є обов'язковим; невідпрацьовані «незадовільні» оцінки та пропуски враховуються як «нуль» під час розрахунку результату аудиторної роботи. Систематичні пропуски без поважних причин можуть бути підставою для застосування заходів,

передбачених правилами внутрішнього розпорядку та положеннями про організацію освітнього процесу.

Політика вивчення та викладання навчальної дисципліни здійснюється з дотриманням основних нормативних документів Національної академії внутрішніх справ: Положення про особливості організації освітнього процесу в закладах вищої освіти із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських; Положення про внутрішню систему забезпечення якості освітньої діяльності в Національній академії внутрішніх справ; Кодексу академічної доброчесності Національної академії внутрішніх справ; Правил внутрішнього розпорядку Національної академії внутрішніх справ; та інших нормативно-правових актів Міністерства освіти і науки України, Міністерства внутрішніх справ України та локальних нормативних документів НАВС.

Освітній процес ґрунтується на принципах студентоцентрованого навчання, академічної свободи, законності, професійної етики, взаємної поваги, рівності учасників освітнього процесу та недискримінації.

8. Оцінювання результатів навчання

Оцінювання здійснюється за накопичувальною системою до 100 балів виключно на підставі результатів аудиторної та самостійної роботи. Відповіді та виконання завдань на семінарських заняттях оцінюються за національною шкалою; результат аудиторної роботи (РАР, до 80 балів) обчислюється за формулою, визначеною в розділі 8 робочої програми навчальної дисципліни. Результат самостійної роботи (РСР) – до 20 балів за п'ять обов'язкових завдань.

Підсумкова кількість балів = РАР + РСР (≤ 100). Підсумковий контроль вважається нескладеним, якщо підсумкова кількість балів менша ніж 60. За досягнення у предметній області дисципліни здобувач може отримати додатково до 10 балів; загальна сума балів не може перевищувати 100.

Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Екзамен		Залік	
	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90–100	A	відмінно	A	зараховано
82–89	B	добре	B	зараховано
75–81	C	добре	C	зараховано
64–74	D	задовільно	D	зараховано
60–63	E	задовільно	E	зараховано
0–59	F	незадовільно	F	не зараховано

Розробник:

Силабус схвалено на засіданні кафедри юридичної психології, протокол від 06.08.2026 року № 24.

Завідувач кафедри
юридичної психології
капітан поліції

Олена КУДЕРМІНА

Маріанна БУДАНОВА